

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se neozira. Uredništvo in upravnništvo je na pristavi g. K. Floriana v «Zvezdi». — Izdaj. in odgov. uredn.: Z. Lampret. — Rokopisi naj se pošljejo, če mogoče, že med tednom.

Izhaja vsako soboto
zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inzerati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pet-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnništvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Srebrni jubilej grmske kmetijske šole.

Poroča absolvent z Gorenjskega.

V dnevih 19. in 20. avgusta l. l. slavila se je svečano na deželni kmetijski šoli na Grmu 25 letnica obstoja te šole, odkar se je preselila iz Vipavske doline, to je s Slapa v dolenski del dežele, to je na Grmu pri Novem mestu.

Delovanje šole v tej dobi je bilo tiho, a tembolj plodovito.

Šola vzgojila je, odnosno odpustila okroglo 460 gojencev in absolventov, kateri delujejo največ na lastnih posestvih širom vseh slovenskih dežel, deloma so si poiskali zaslužka na drugih mestih.

Do najnovejšega časa trajal je učni čas dve leti, a pred tremi leti reorganizirala se je šola v toliko, da se je razdelila v letno in zimsko šolo. Letna šola traja celo leto ter je namenjena predvsem pouku o vinarstvu in sadjarstvu, to je gospodarskim razmeram Dolenjcev; zimska šola traja z zimskim točajem po pet mesecev, v kojih se največ poučuje poljedelstvo in živinoreja. Je li ta razdelitev enaka učnim uspehom in pridobitvam dveletne šole, danes ne bodemo preiskavali. Gotovo je le, da je ustanovitev kmetijske šole na Gorenjskem, kakršno je svoj čas nameraval ustanoviti deželni odbor kranjski in se o tej razgovarjal že deželni zbor, padla za dogledno dobo, kar bode v silen kvar Gorenjski.

Tempora mutantur, časi se izpreminjajo. Še se spominjamo, kako besno so napadli svoječasno zastopniki gotove stranke šolo in njeno upravo glede gospodarskih neuspehov. Danes je v tem oziru drugače. Dočim je pred leti prejela šola

letne subvencije od dežele — če smo prav po učeni — po 6000 kron, dovoljuje ji sedanjí deželni odbor po 24 000 kron letno. Vsaj sedanjí vodstvo v oficijelnem govoru ni moglo izraziti dovolj čutil in hvaležnosti sedanjí upravi deželnega odbora.

Velike zasluge za razvoj zavoda, vzgojo učencev in učne vspehe pripisovati je bivšemu ravnatelju gosp. Rihardu Dolencu, kateri slavi kot izvrsten kmetijski veščak in marljiv pisatelj ter je stal na čelu zavoda od leta 1886 do leta 1907. Že poprej pa je vodil od leta 1873 deželno vinorejsko šolo na Slapu pri Vipavi. Imel je ves čas okrog 500 učencev.

Ravnatoko zaslužen za zavod je sedanjí gosp. ravnatelj Viktor Rohrman, kateri deluje na zavodu od leta 1884 — sicer prvo dobo kot pristav in po prostovoljni prošnji za vpokojitev g. Dolenca od leta 1907 nadalje kot vodja zavoda.

Kot pristav in učitelj strokovnih predmetov je nastavljen od leta 1908 nadalje gosp. Rudolf Zdolšek.

Gospod pisarniški adjunkt Anton Lapajne in obenem učitelj nadaljevalnih predmetov iz ljudske šole deluje od leta 1892. Zadnji čas sta nastavljena na zavodu gg. ing. agr. Albert Vedernjak in Anton Planinšek, katera poučujeta strokovne predmete. Poleg tega so še pomožni učitelji za nekatere predmete, kakor živinozdravilstvo, ve-rouk in petje.

Preidimo k slavju srebrnega jubileja šole!

Že v soboto, to je 19. avgusta pričeli so dohajati gostje, bivši učenci in absolventje šole, da proslave čim sijajneje obstoj šole. Največ absolventov se je pripeljalo z večernim vlakom, kjer

se je vršil tudi takoj po dohodu vlaka oficijelen sprejem. Došle goste je pozdravil imenom vodstva g. ravnatelj Rohrman in imenom Šmihel-Stopiške občine g. župan Zurc.

Po prvem oddihu sešli so se absolventje na Štemburjevem vrtu v Kandiji na prijateljski sestanek, kjer so si tovariši izza šolskih let pripovedovali svoje doživljaje. Marsikdo se ni sešel s svojimi tovariši, odkar je dobil odpustnico, odkar je zapustil zavod. Da pa obuditev spominov na mladostne čase, na čase šolskih let vpliva blažilno na prijatelje in tovariše, ni potreba posebej povdarjati, posebno še ob sestanku 125 absolventov, med kateri je bilo navzoče tudi učiteljstvo.

Ob 9. uri je bil na šolskem prostoru sijajen kres, šola, oziroma grad je bil slavnostno razsvetljen in nad glavnim uhomod je bil napis 1886—1911. Posebno mično razsvetljen je bil drevored, kateri veže kot dohodno cesto grad z državno cesto. Ob kresu se je zažigal umeten ogenj, spuščale rakete in pevci absolventje so zapeli nekaj navdušenih pesmi.

Da si absolventje čas dobro izkoristijo, so se sestali večinoma vsi v Vindišerjevi gostilni, kjer so se dogovorili glede stanovske organizacije, strokovnega društva, katero bi vzdrževalo vezi med učenci in šolo ter tudi učenci med seboj.

Drugi dan, nedeljo bil je v šolski dvorani slavnostni nagovor g. ravnatelja, kateri je podal kratek pregled glede ustanovitve in delovanja šole.

Tekom popoldneva bil je ogled šolskih prostorov, gospodarskih naprav in kultur.

PODLISTEK.

A. G.:

Človeška beda.

Črevljar Martin.

Konec.

Ali je bil res pijanec? Ej, včasí je šel, včasí, kadar je naredil par črevljev in potegníl denar za popraviljanje — je bila vedno majhna reč — par vinarjev, pri novih se je pa vedno nekaj zaslužilo — si je prigovarjal Martin in vtaknil voščeno roko pod zglavje. No, in pri takih prilikah si človek že sme kaj privoščiti. — To žganje je pa tudi nekaka hudičeva pijača. Komaj izprazniš frakeljček, te že pogreje, in še enega, pa že ne veš, kje stojiš. Posebno mene je takoj podrl; sem moral biti pač močno slab, vsaj nekateri ga nekaj prenesejo. Moj pokojni gospodar je pravil, da mu pol litra žganja da šele korajžo. No, pa je le šel zgodaj pod zemljo — morebiti ravno zato. — Oh, moj Bog! Morebiti zdeluje tudi mene pijača. Kaj pa naj človek stori? Ves teden delaš, v nedeljo se pa doma kregaj z ženo. To pa vendar ne gre. Je pa taka rožica ta ženska, odkar sva se vzela, še nisem slišal dobre besede iz njenih ust. Če nisem slišal zjutraj, navsezgodaj sedel pri mizi z dreto v roki, me je že grajala; če ji nisem dal vse do zadnjega vinarja, je klepetala nočindan, da jo pustim trpeti lakoto in če sem se naveličal teh preprirov in šel „k Orlu“, me je nagnala z metlo, ko sem prišel domov.

Ona je pa moje krvavo zaslužene beliče nosila v loterijo. In vsak teden je imela kak drug izgovor za zastavljeni denar, ki je bil vedno izgubljen. Enkrat je zgrešila samo za eno številko, enkrat je pomotoma stavila 14 namesto 40, enkrat na Gradec namesto na Dunaj, ali pa se ji je sanjalo od tete, ona je stavila številko od stare matere — to je bil križ — je dejal Martin — in zaprl oči.

Črez nekaj časa pride njegova žena. „Trebá bo zakuriti in skuhati, da me ne bo krel, da mu jesti ne dam.“ To rekoč, zagrabí z jezo lončeno posodo in jo postavi na ognjišče, potem zapali malo slame in lesa ter naredi ogenj.

„Žgance mu bom skuhalá, če je lačen, bo že jedel, če ne, naj pa pusti. Še to moko sem komaj izprosila pri mlinarju. Stresel je vreče in pomedel kote in pograbil moko s smetmi vred. Še presejati jo moram, da ne bo vmes kakšna trska, če ne, se še zadavi; potem bodo pa rekli ljudje, da sem ga jaz, saj me imajo za tako. Pa nobeden ne ve, koliko imam potrpeti z njim. Sedaj je pa še bolan. Če jutri ne vstane, ga nazenem z metlo na delo. Ta mrha! Ležati zna, če bo imel takega osla, da mu bo nosil jesti v posteljo. No, le čakaj, če jaz zadenem ternó, te pustim in grem, da me živa duša več ne vidi.“ — Tako je bilo nerganje Martinove žene.

Prijela je za stol, ga postavila k steni in snela sito ter presejala moko. „Vse je notri —

se je jezila — vse, samo mlinarja ne. Seve za uboge ljudi, je vse dobro, posebno pa, če se dá nekaj vbogaime.“

„Vstani, tukaj imaš, ako hočeš jesti; pa ti povem, da je danes zadnjikrat, da sem šla prosjačit záte.“

Voda v loncu je zavrela; črevljarjeva žena je nasula vanjo črne moke; naredila se je kopica na sredi, katero je izpodirvala vrela voda, da se je zibala, dokler je ni potlačila lesena žlica in žganci so bili kuhani.

Šla je in odprla vrata, katere je prej iz previdnosti zaklenila, da bi ji kdo kaj ne odnesel — se približala postelji in postavila krožnik z žganci na mizo.

Martin se ne zgane.

Žena stopi bližje k postelji.

„Kaj spiš? Martin! No, vstani! Tukaj imaš žgance.“

Martin sanja in se ne gane.

„Kaj misliš, da te bom prosila, pa spi, ako hočeš“, pravi in se hoče vrniti v kuhinjo.

Vendar pa se ji je zdelo, da Martin ne spi. Tako bled je — vsaj bled in suh je bil vedno — pa danes ima tako vdrte oči in odprta usta.

Začne ga tresti za ramo, za roki. Roka je bila mrzla — Mrtev je.

„No, zdaj sem pa zastoj skuhalá žgance. — Bog Ti daj večni mir in pokoj!“

Po 12. uri pričel se je banket, katerega se je udeležilo v celem 143 oseb. Stregle so pri njem marljivo gojenke gospodinjskega tečaja šolskih sester iz bližnjega Šmihela.

Med obedom vršila se je vrsta napitnic, katere so imeli gg. deželni odbornik dr. Zajec; zastopnik vlade deželnovalni svetnik baron Rechbah; državni poslanec profesor Jarc, župan Zurc, ravnatelj Rohrman, prošt Elbert, posestnik Tomamazin iz Šmartna pri Litiji, bivši ravnatelj Dolenc in Ig. Brglez iz Štajerske.

Brzojavne pozdrave poslali so gg. deželni glavar Šuklje, dež. odbornik Lampe, ravnatelj in svetnik G. Pirc, vinarski nadzornik Gonibač, ravnatelj Štrekelj iz Gorice in ravnatelj Belec iz Št. Jurja ob južni železnici deželni poslanec Mirko Perhavec, Ciril Dolenc s Češkega, župnik Peterlin in absolventa Kovačič in Cerjak iz Pulja.

Ob 3. uri pričelo se je zborovanje glede ustanovitve „Društva absolventov kranjske kmetijske šole“. V predsedstvo so bili izvoljeni absolventje: predsednik g. ravnatelj knežjih posestev Windischgrätz Clarici, podpredsednikom g. Globevnik in zapisnikarjem g. Međic.

G. absolvent Iv. Pipan iz Vižmarjev referiral je o tem. Organizacija z ozirom na kmetijski stan, katero poročilo je bilo zelo temeljito in bi bilo želeli, da je g. referent objavi. Pravila za društvo so se sprejela v glavnem, kakor jih je pripravil pripravljeni odbor. Nekaj uvaževanja vrednih točk se je naročilo odboru v obliki resolucij uvaževati in upoštevati Organizacija absolventov kmetijske šole je potrebna in samo želimo, da bi svoj namen res dosegla v oni meri, kar je vsak udeleženec želel. Potrebno je pa tudi, da vsak absolvent prijavi svoj pristop.

Z večernim vlakom se je odpeljala zopet večina gostov proti Ljubljani, odkoder so se razkropili na Koroško, Štajersko, Goriško, Istro, Notranjsko, Gorenjsko i. t. d. Bilo bi želeli zopet tako obitega sestanka prijateljev iz mladih let, da se čim bolj poživijo in ohrani modsebojni stik.

Odbor društva sestoji sledeče: predsednik g. Globevnik iz Bršlina, odborniki gg. Rakuše iz Straže, Jakše iz Novega mesta, Keržan s Klevezža, Clarici s Konjic, Pagon z Godoviča in Pipan iz Vižmarjev. — Odboru želimo: Krepko na delo!

V Kranju, dne 2. septembra 1911.

Napredek spodnjaštajerskih Slovencev. Slovenci v mariborskem okraju so dosegli krasen uspeh pri volitvah v okrajni zastop. Dne 19. m. m. so se vršile volitve iz skupine kmetijskih občin, pri kateri so dosegli Slovenci zelo časten uspeh. Slovenski kandidati so dobili 78, Nemci pa 87 glasov, torej so prvi ostali le za dva glasova v manjšini. Od 161 volilcev se jih je udeležilo 158. Slovenski volilci so se vzgledno držali discipline. Bil je samo en izdajalec. Le vprašanje časa je, kdaj bo zlomljena nemška nadvlada v mariborskem okrajnem zastopu. Slovenci so vložili proti volitvam ugovor, ker se volitve volilnih mož niso vršile pravilno.

Državni zbor bo baje že takoj po 10. septembru sklican. Vzrok temu je ta, da je sklicanje češkega deželnega zbora otežkočeno, ker priprave za pravno akcijo dalj časa trajajo, kakor so to pričakovali. Baron Gautsch je že skoraj končal vse predpriprave za jesensko zasedanje. Tudi zbornični predsednik, dr. Sylvester, se je izjavil za to, naj se zbornica tako kmalu skliče.

Veljavna jezikovna razsodba upravnega sodišča. Stanislav Müller je vložil na mestni magistrat v Opavi prošnjo v češkem jeziku za sprejem v občinsko zvezo. Magistrat je to prošnjo zavrnil s pripombo, da je poslovni jezik občine nemški in da v drugem jeziku pisane vloge rešujejo samo, ako jim je priložen nemški prevod. Müller se je proti tej odločbi pritožil na upravno sodišče, ki je izdalo sedaj to-le razsodbo: „Avtonomne oblasti ne smejo zavrniti vlog, ako so pisane v deželnem jeziku, ki ga v dotičnem uradnem okolišju govori, četudi samo neznatna manjšina. Določitev uradnega in poslovnega jezika avtonomne oblasti je na sebi obvezna le za korporacijo samo in za njene organe, nikdar pa ne za jezikovno rabo tretjih, od nje neodvisnih oseb ali korporacij.“ V smislu te razsodbe je bil mestni magistrat v Opavi zakonito obvezan rešiti češko prošnjo v roku, določenem v § 6 novele k domovinskemu zakonu, in je odločitev v tej stvari prešla, ker je magistrat rešitev odklonil, na predpostavljeno politično oblast. — To važno razsodbo beležimo v vednost in ravnanje Slovincem v Celju, Mariboru, Ptujju, Celovcu, Trstu, Gorici in po drugih mestih, kjer imajo nasprotniki v rokah občinsko upravo.

Gospod dr. Ivan Tavčar, voditelj narodno-napredne stranke na Kranjskem, deželni poslanec in odbornik, je obhajal te dni šestdesetletnico svojega rojstva. Mnogoštevilnim čestitkam se pridružuje tudi naše uredništvo.

Kranjski deželni zbor bo baje meseca septembra sklican na kratko zasedanje, da reši nekatere nujne predmete. Menda bo to zopet tako zasedanje kakor zadnje.

V Ovsišah pri Podnartu so — kakor smo že nakratko poročali — pri občinskih volitvah na vsi črti zmagali naprednjaki. V prvem razredu so dobili naprednjaki 58, župnikovi pristaši pa 38, v drugem razredu naprednjaki 106, klerikalci 59, v tretjem razredu pa naprednjaki 210 glasov, klerikalci pa 114. Naprednjaki so torej zmagali naravnost sijajno. Od zadnjih volitev so naprednjaki napredovali na vsi črti, klerikalci pa so nazadovali v vseh treh razredih za 258 glasov. Ta napredna zmaga dokazuje, da se že tudi na črnem Gorenjskem polagoma dela dan. — Živel vli napredni volilci v Ovsišah, naj bi našli mnogo posnemalcev v ostalih gorenjskih občinah.

Prememba posesti. Gospod Edvard Dolenc, trgovec in posestnik v Kranju in Škofji Loki, je prodal svojo hišo v Škofji Loki gg. Igu Plantariču in Hermanu Deisingerju za svoto 44.000 K. Istotako je prodal svojo trgovino ravnatam tema dvema gospodoma za približno ceno 40.000 kron.

Gorati je začela dne 26. m. m. ržena slama na podu in v svinjskem hlevu Janeza Štularja v Spodnji Besnici šte. 16, po domače pri Prekuhu. Ogenj se je hitro razširil in vpepelil vse gospodarsko poslopje kakor tudi 30 sežnjev drv in 2000 butar. Zgorela sta tudi dva prašiča. Na lice mesta je prihitelo gasilno društvo iz Nakla. Škoda se ceni na 10.000 kron, zavarovalna svota znaša le 4000 kron. Pravijo, da je zažgala zlobna roka.

Konjski tatovi. V Babjem vrtu pri Kranju so se pojavili zadnji teden konjski tatovi in ukradli trem posestnikom konje. Tatovi so gnali konje proti Koroškemu.

Ubij. V neki gostilni v Lancovem je neki Janez Dežman v prepiru napadel 19 let starega tovarniškega delavca Janeza Cegleja iz Ribnega s sekuro in ga udaril po glavi. Zadal mu je smrtonovarno rano. Cegleja so prepeljali v deželno bolnico v Ljubljano, kjer je dan na to umrl.

Negoda. Pri posestniku Vinku Janu v Spod. Gorjah zaposlenega hlapca Jakoba Gogoja je pri krmljenju sunil konj v obraz, da mu je zdrobil nosno kost.

V Besnici pri Kranju prelagajo sedaj klanec na okrajni cesti Kranj-Besnica. Deželni odbor je poveril dela stavbeni tvrdki J. Lončarič za svoto 36.321 kron.

Nogometna tekma v Kranju je izpadla za ljubljansko moštvo Ilirija 2-5. Kranjsko moštvo je bilo sestavljeno iz domačih igralcev in nekaterih zunanjih, ljubljanska „Ilirija“ je nastopila z novimi dobro izvežbanimi člani. Vsled tega se je namesto tekme vršil pravzaprav le meething med obema moštvi, ker je kranjsko moštvo bilo pripravljeno igrati le proti prejšnjemu moštvu „Ilirije“. Kljub temu je izpadla igra kot najlepša tekma in je napravila na gledalce najlepši vtis. Sodnik je bil g. dr. Berce. Takoj izpočetka sta se izkazali moštvi kot približno enaki in se dolgo ni moglo reči, kateremu moštvu bo pripadla zmaga. Prva polovica je izpadla ugodno za kranjsko moštvo 2:1. V drugi polovici pa je začela „Ilirija“ boljbolj pritiskati in je dosegla nadaljne uspehe. Poznalo se je pač pri obeh moštvi, da sta sestavljeni, ker je bilo v formi malo sigurnosti. Želeti je, da se taka tekma med domačimi moštvi kmalu ponovi v Ljubljani. Občinstva se je zbralo razmeroma mnogo. Živahnost med gledalci je kazala, da z velikim zanimanjem sledujejo igro. Upati je, da bo nogometna igra pridobila po naših mestih čimveč zanimanja in da bo imela še lepo bodočnost.

Prošnja do blagih src! Trg Mokronog je zadela grozovita nesreča. Požar je v soboto, dne 19. avgusta t. l. v Mokronogu ljuto razsajal ter spravil v par urah skoraj cel trg v pepel. Zgorela so stanovanjska poslopja, hlevi, kozolci, živina, obleka, krma, žito, denar in poljedelsko orodje. Beda je nepopisna! Prosimo torej vsa blaga srca, da priskočijo obupanim revežem blagohotno na pomoč, da se vsaj za prvi hip osuše solze onim, ki z obupom zroj v pogorišča svojih domovanj. Vsak dar, bodisi v obleki, denarju, žitu ali hrani bode našel hvaležna srca nesrečnih pogorelcev. Pošiljajte hvaležno sprejema: Odbor za podpore potrebne pogorelce v Mokronogu.

Planinska veselica se vrši v nedeljo, dne 3. kimapca 1911 v vseh prostorih hotela „Slav“ v Kranjski Gori v prid planinskemu domu na vrhu sedla med Kranjsko Goro in Trento. Planinska godba in ples, petje, streljanje, šaljivi kabinet, kolo sreče, spominki, planike. Začetek ob pol 4. pop. Vstopnina na veselico 40 vin. Za ples se plača 1 K do polnoči. Vse ljubitelje planinstva in krasne naše domovine vabi na veselico odbor kranjskogorske podružnice slov. plan. društva.

Veselico priredi slov. pevsko društvo „Podbreška Lira“ v nedeljo, dne 3. kimapca t. l. v pro-

storih g. Pavlina v Podbrezjah. Spored: Jak. Štoka: „Trije tčki“, burka v dveh dejanjih, „Slavjanska“, moški zbor. Dr. B. Ipavec: „Slovenska dežela“, mešan zbor. J. Laharnar: „Mladosti ni“, mešan zbor. Kegljanje na dobitke. Šaljiva pošta in prosta zabava. Vstopnina: Numerirani sedeži 1 K, drugi sedeži 60 h, stojišča 40 h; otroci polovico. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Ker je polovica čistega dohodka namenjena Ciril-Metodovi družbi, se preplačila najhvaležneje sprejemajo. K obilni udeležbi vabi najljubdeje odbor.

Kmetijska podružnica na Dobravi pri Podnartu priredi 8. septembra 1911 veselico na vrtu g. Filipa Pogačnika. Spored: Veselcigra v treh dejanjih: V Ljubljano jo dajmo. 2. Ciganska sirta, dvospev. 3. Šaljiva pošta in srečolov. Začetek točno ob polštirih popoldne. Vstopnina I. in II vrste sedeži 1 K, ostali sedeži 60 vin., stojišča 30 vinarjev. Preplačila in darila se najhvaležneje sprejemajo. K obilni udeležbi vabi odbor.

Mednarodna plavalna tekma na Bledu je bila vsestransko zanimiva in je pokazala, da bi bili Slovenci nevarni konkurentje, ako bi se prijeli tudi športa. To je bila prva tekma te vrste na Slovenskem in Slovenci so se je tudi prvič udeležili ter izšli iz nje jako častno, ker so imeli izvojevati boj z jako nevarnimi in verziranimi tekmovalci. Sploh pa so odšli iz tekme Slovani kot zmagovalci. Pri tekmi za prvenstvo je odnesel prvo darilo 15letni Čeh E Prull, član A. C. Praha v Pragi, ki je preplaval 2800 m v 60 min. 31 ²/₅ sek. Drugi je bil Hrvat Bogdan Žagar v 60 min. 59 ²/₅ sek., tretji Čeh Čelada v 66 min. 57 ¹/₅ sek., četrti Fr. Kandare iz Ljubljane v 72 min. in peti ljubljanski nadporočnik E. pl. Lunzer v 88 min. 30 sek. Za to tekmo je bilo skupaj prijavljenih 10 tekmovalcev. Popoldanske tekme so se pričele z deškim plavanjem na 50 m. Prijavljenih je bilo 15 tekmovalcev. Prvi preplava K. Gröschl iz Trsta v 39 sek., drugi G. Danielli iz Trsta v 44 ³/₅ sek., tretji Fr. Ravnik z Bleda v 52 ²/₅ sek. Pri dekliskem plavanju na 50 m so se izkazale Slovenke in je bilo prisojeno prvo mesto gdč Julki Černe z Bleda, drugo Ani Pataky z Dunaja in tretje M. Gril iz Ljubljane. Novinsko plavanje na 50 m je končalo v prid tujcem in je bil prvi S. Glück iz Opatije v 43 ²/₅ sek., drugi K. Gröschl iz Trsta v 45 ⁴/₅ sek. in tretji Fr. Kandare iz Ljubljane v 50 ⁴/₅ sek. Hrbtno plavanje na 100 m se je končalo s sledečim rezultatom: L. Bittner iz Opatije prvi v 1 min. 53 sek., F. Dietrich iz Gradca drugi v 2 min. 4 ⁴/₅ sek., Čelada iz Prage tretji v 2 min. 8 ²/₅ sek. Glavno plavanje na 500 m je bilo jako zanimivo in se je prav v zadnjem trenutku odločilo v prid A. Arbeiterja iz Gradca, ki je kot prvi preplaval to daljavo v 9 min. 20 ³/₅ sek., kot drugi mu je sledil B. Žagar iz Zagreba v 9 min. 22 ³/₅ sek. in kot tretji Prull iz Prage v 9 min. 30 ³/₅ sek. Žagar in Prull sta bila že utrujena od dopoldanske tekme, dočim je Arbeiter hranil moči samo za to tekmo. Pri damskem plavanju na 100 m so se izkazale ljubljanske dame in je bila prva ga. E. Skalarjeva v 2. min 25 sek., gdč. F. Zupančičeva druga v 2 min. 25 ²/₅ sek. in tretja gdč H. Fegert na Bledu v 2 min. 41 ¹/₅ sek. Pri skakanju novincev je bilo prisojeno prvo mesto g. E. Kandaretu iz Ljubljane z 232:50 točkami, drugo K. Marklu iz Gradca z 203:50 točkami in tretje Brüllu iz Trsta s 183:75 točkami. Radi tega tekmoovanja je prišlo do precejšnjega razburjenja med občinstvom. Nemški sodniki so namreč preveč protežirali Gradčana Markla in četud je bilo skakanje g. Kandareta naravnost vzorno, so prisodili Nemci g. Kandaretu prvotno samo drugo mesto, ker niso hoteli vpoštevati predpisov, ki zahtevajo, da se mora uvaževati tudi težkoče vaje. Pozneje so se vendar morali ukloniti od njih samih sestavljenim predpisom in občinstvo je ne oziraje se na narodnost tudi z velikanskim aplavzom pozdravilo prvenstvo g. Kandareta. Pri prsnem plavanju na 100 m je bil prvi R. Köllner z Dunaja v času 1 min. 53 ²/₅ sek., drugi L. Bittner iz Opatije v 2 min. ³/₅ sek. in tretji dr. A. Lavš iz Ljubljane v 2 min 1 ³/₅ sek. Pri plavanju mlajših na 50 m so si priborili prvo mesto S. Glück iz Opatije v 43 sek., drugo Fr. Kandare v 51 ³/₅ sek. in tretje I. Zupančič iz Ljubljane v 52 ¹/₅ sek. Glavnega skakanja, pri katerem so se videli jako drzni in elegantni skoki, so se udeležili R. Köllner iz Gradca, A. Kandare iz Ljubljane in E. Oppacher z Dunaja. Vpoštevati je treba pri tem, da Köllner in Oppacher ta šport že zelo dolgo gojita in da sta drugod že dobila mnogo daril, kljub temu pa je dobil Köllner prvo, Kandare drugo in Oppacher tretje mesto. Razlika med Köllnerjem in Kandaretom pri doseženih točkah pa je 339:50:329:75. Pri bočnem plavanju na 50 m je dospel kot najboljši F. Dietrich iz Gradca s 46 ¹/₅ sek., drugi je bil L. Bittner iz Opatije v 48 ²/₅ sek. in tretji Čelada iz Prage v 51 ¹/₅ sek. Tekma se je zaključila s hitrim plavanjem na 400 m, pri katerem je bil L. Bittner v 1 min. 35 ²/₅ sek. prvi, B. Žagar iz Zagreba v 1 min 37 sek. drugi in E. Prull v 1 min 45 sek. tretji. Na večer so razdelili v „Zdraviliškem domu“ častna darila zmogovalcem, na kar se je pričel ples, ki je trajal v pozno noč. Led je torej prebit. Slovenci stopajo tudi v sportu na pozorišče.

List «Hospital Gazette» iz Londona poroča: Naravna Franc Jožof-ova grenčica je bogatejša na odvajalnih solih, kot vse druge ogrske vode. Njen učinek je v vseh slučajih zelo zadovoljiv in se mnogo prijetneje zavziva, kot pa je to sicer navadno pri zdravih sploh.

17 50—31

Dama

ki hoče pospeševati kožno nego, ki hoče izgubiti pege, ter doseči nežno mehko ožo in bel teint, se umiva le z

Steckenpferd iližno mlečno milo
(znamka Steckenpferd)

tvrdke Bergmann & Co, Tešin ob Lab. Komad po 80 v se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah s parfomom i. t. d.

Tedenski sejem v Kranju dne 28. avgusta 1911.
— Cena od kilograma žive teže: 1 K do 0 K 00 v, za pitane vole domače, 88 do 90 vinarjev za domače srednje pitane vole, 80—84 vinarjev za nepitane domače vole, 00—00 vinarjev za bosansko goved, 1 K do 1 K 28 vin. za teleta in 1 K do 1 K 38 vin. za prašiče za rejo, 1 K do 1 K 10 vin. za pitane prašiče. — Pšenica K 12—, proso K 8—, rž K 8-50, oves K 10—, ajda K 9-50, repno seme K —, detelno seme — K do — K, fižol. ribničan K —, mandalon K —, koks K —, krompir K 5— za 50 kg. — Prignalo se je 176 glav domače goved, — glav bosanske goved, — glav hrvaške goved, 17 domačih telet, 69 domačih prašičev, 13 ovac, 1 koza. — Od prignane živine je bilo za mesarja: 95 glav domače goved, — glav bosanske goved, 4 domači prašiči.

Drobit z Goranjakoga Na cesti proti Radovljici se je te dni ponesrečil Jakob Vehovec iz Ljubljane. Zlomil si je nogo. Prepeljali so ga v deželno bolnico — V Siražišču pri Kranju je zbolel za steklino posestnikov sin Franc Š.štar, katerega je pred nedavnim časom ugrizel stekel pes Oddali so ga v Pasteurjev zavod na Dunaj.

Krvava rodbinska drama v Trstu. — V ulici Boschetto št. 40 se je v pondeljek zjutraj odigrala krvava drama. Okrog 6. zjutraj je tam stanujoča g. Judita Maitan slišala strele iz stanovanja svojega podnajemnika 44-letnega Mihaela Redmaka. Preplašena je skočila s postelje in pohitela do vrat, za katerimi so doneli strelji, a bila so zaklenjena. Iz sobe se je čulo stokanje in obupno klicanje 12-letne Marije, Sedmakove hčerke. Ko je Maitanova zaklicala Sedmaku, naj odpre, ker gre drugače po policijo, je odgovoril, da naj le gre, češ, preden se vrne, „bo že vse končano“. V sobi se je streljalo dalje, Matanova pa je šla klicat pomoč. Zbrao se je mnogo ljudi, med njimi tudi redar, ki je brezuspešno pozival Sedmaka, da naj odpre. Čez nekaj časa so se vendar vrata odprla, a ljudem se je prikazal 15 leten Sedmakov sin Ivan, krvav na glavi in na rami. Dvanajstletna Marija je ležala z dvema kroglijama v prsih na postelji, oče je ležal v krvavi luži s strelji v lobanji in v ustih. Prepeljali so vse tri v bolnišnico, kjer je dekle takoj umrlo, oče pa se je boril s smrtjo. Sina upajo rešiti, dasi so rane težke. Sedmak je bil prej strežaj na oddelku za umobolne v splošni bolnišnici. Ko se je odprla nova umobolnica pri Sv. Ivanu, ga je dr. Canestrini vzel seboj za uradnega slugo. O vzroku strašnega dejanja krožijo vsakovrstne govorice. Gotovo je, da je živel Sedmak v jako gmotnih razmerah. Hčerko Marijo je imel pri svoji materi pri Sv. Križu na počitnicah, pa je šel v nedeljo s sinom po njo in jo vzel v Trst. Ponoči pred pondeljkom ga ni bilo doma. Mihael Sedmak je že v pondeljek popoldne umrl.

Krvavo jezero. — V Lucerni so videli nedavno redek naravni pojav. Voda v jezeru pri Lucernu je dobila temnordečo barvo, od kakršnega pojava ima jezerce baš ime „krvavega jezera“. Ta pojav se ponavlja po nekaj letih. Ta rdeča barva prihaja od nekega rastlinja s katerim je poraščeno dno jezera. Tamošnji prebivalci sodijo, da temnordeča barva jezera pomeni nesrečo in vojno. Tako rdeče kot sedaj je bilo jezero pred nemško-francosko vojno leta 1870/71.

Le tedaj

doseže kakovost fine zrnate kave svojo polno veljavo, če voli cenjena gospodinja kot kavni pridatek najzanesljivejšo vrsto!

Najbolje storite,

če uporabljate izdelek, ki se je izkazal že desetletja kot najboljši, „pravega Francka“ iz tovarne Zagreb, vendar pa izrecno le onega s kavnim mlinčkom kot tovarniško znamko.

Loterijska srečka 26. avgusta t. l.
Trst 73 89 15 66 23

Kiši v Kranju

št. 9 in 10 v Kokriškem predmestju
z vrtom in dvoriščem se
: prostovoljno prodasta :
Več se izve pri lastnici Ivani Cohil
v Kranju. 161 5—5

KEIL-OV LAK

najboljši lak za tla iz mehkega lesa

Keil-ova bela zrelaka (glazura) za umivalne mize 90 v. 6—1
Keil-ova pasta za čevlje po 80 v.
Keil-ov lak za zlatenje okvirjev 40 v.
Keil-ovo lešilo za podo 90 v. ima vedno v zalogi tvrdka
Keil-ov lak za klobuke v različnih barvah.

Ljubljana: Leskovic & Meden.
Novo mesto: I. Picet.

Čraomelj: Anton Zure.
Idrija: Valentin Lapajne.
Kamnik: Ed. Hajek.
Kočevje: Franc Loy,

Fran Dolenz v Kranju.

Postojna: Anton Ditrich.
Radovljica: O. Homann.
Škofja Loka: M. Žigon.
Zagorje: Rih. E. Mihelčič.

Papier à Cigarettes
ABADIE

Priporočilo in naznanilo.

Slavnemu občinstvu v mestu Kranju in okolici uljudno naznanjam, da zopet otvorim

kleparsko obrt

v Kranju št. 103, tik ljudske šole.

Sprejemal in izvrševal bom vsa v kleparsko stroko spadajoča dela. Potrudit se bom vsestransko, da po svojih najboljših močeh zadovoljim svoje p. n. odjemalce.

Postrežba točna. Cene zmerne.

Za obilen obisk se najuljudneje priporoča 3—2

VALENTIN PAJER, kleparski mojster.

Štev. 14.403.

RAZGLAS

o sprejemu gojenk v deželno gospodinjstvo šolo na Vrhniki in v Repnjah pri Vodicah.

Od 15. septembra 1911 do 15. marca 1912 se priredi na vsaki teh šol zimski gospodinjstvi tečaj. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom čč. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Deklice se poučujejo v zgojeslovju, zdravstvu ljudi in živali, praktično in teoretično v kuhanju, šivanju, splošnem gospodinjstvu, živinoreji, prašičereji, perotinarstvu, mlekarstvu, vrtnarstvu, računstvu, knjigovodstvu, sploh v vsem, kar je dobri gospodinjji treba znati. Pri vsakem zavodu so hlevi, perotnina, vrtovi, prašiči i. t. d. Gojenkam, katere se hočejo posebno v mlekarstvu izvežbati, se priporoča Vrhnika, kjer stoji šola v zvezi z mlekarško šolo. Pouk in stanovanje sta brezplačna, le za hrano je plačati dnevno 1 krono. Gojenke, ki hočejo biti sprejete, morajo biti najmanj 16 let, biti zdrave in vzornega vedenja. Natančnejša pojasnila dobe pri vodstvih šole. Prošnje za vsprejem je vložiti do 10. oktobra t. l. na vodstvo dotične šole.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 26. avgusta 1911.

Bruselj in Buenos Aires 1910: 3 velike nagrade

R. WOLF

Magdeburg-Buckau.
Podružnica na Dunaju
Dunaj, III, Am Heumarkt št. 21.
Patentne 249 26—23

vročeparne lokomobile

z brezventilnim preciznim upravljanjem
Originalno strojedelstvo Wolf . . . 10—800 k. s.
Obratni stroji z najvišjo popolnostjo in dobičkom
za industrijo in poljedelstvo.

Dosedaj izdelanih nad 800.000 k. s.

Alfonz Breznik v Ljubljani

Kongresni trg št. 13, nasproti deželnega dvorca
c. kr. zapriseženi izvedenec in učitelj „Glasbene Matice“.
Prva, najstarejša, največja in edina domača tvrdka vseh glasbenih instrumentov, strun (tudi specialitet) in muzikalij. Najraznovrstnejša izbira in najcenejša izposojevalnica prvovrstnih klavirjev in harmonijev. — Prodaja na najmanjše obroke. — Ugodna zamenja. — 10 letno jamstvo. — Popravila n uglasševanja vseh glasbil sprejema najceneje. — Vsak instrument moje zaloge je najskrbnejše preizkušen. 27 26

Naznanilo in priporočilo.

Podpisana uljudno naznanjava, da bo deva otvorila s 1. avgustom 1911

mehanično in konstrukcijsko delavnico

iz že nad 20 let obstoječe ključavničarske obrti v hiši št. 67 nasproti c. kr. cementarije (Cof), Rožna ulica v Kranju.

Prizadevala si bodeva, da slav. občinstvu postreževa z vsemi v to stroko spadajočimi deli, kakor: instalacije in popravila električne razsvetljave do 50 Kil watt-v, nadalje popravila elektro- in bencinmotorjev, strelododov, naprave voznikov. Nadalje se priporočava za popravila poljedelskih strojev, koles in šivalnih strojev, kakor tudi izvrševanje steklenih ogrišč in raznih železnih ograj. Z zagotovilom, da bodeva z vsem točno postregla, se priporočava

Franč Tavčar & Josip Štiru.

KRANJ, dne 4. julija 1911.

142 10—9

Glinaste peči 71 52 29

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča

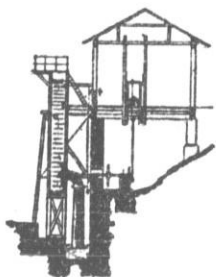
Avgust Dreise

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

G. Tönnies

v Ljubljani 52 35 72

tovarna za stroje, železo in kovinolitvarna priporoča kot posebnost žage in vse stroje za obdelovanje lesa. Francoske turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vrtilom. Motorje za bencin in surovo olje, najcenejša gonilna sila.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica K 5,000.000 K.

Stritarjeva ulica št. 2

Rezervni fond K 610 000.

Podružnice v Spiljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici

49 52 35

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun
ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne pa-
pirje vseh vrst po dnevnom kurzu.

Čitajte in priporočajte!

„Več luči!“

Poljudna zbirka potrebnih, poučnih, zabavnih in aktualnih spisov za slovensko ljudstvo. Izhaja periodično, najmanj štirikrat na leto.

1. snopič: Cerkevne pristojbine ali štolnina z dodatkom Kako se določa kongrua?
2. snopič: Kako sina oprostim vojaščine in druge važne določbe glede vojaške dolžnosti. HALLEYJEV KOMET (REPATICA).
3. snopič: Bira, kongrua in cerkevna konkurenca. Štiri črtice, namreč Nekaj iz življenja fajmoštra Božidarja Kozamernika. — Kako dolg rep je imel pes svetopisemskega Tobije. — V nebesih. — Konec sveta in sedež za „nebeško kraljestvo“.
6. snopič: KAKO JE LEP VOJAŠKI STAN . . .
7. snopič: Strašna grozodejstva v samostanu čenstohovskem. Po konfiskaciji II. izdaja.
8. snopič: Joj, joj, ta neznosna draginja!

Cena 30, ozir. 20 vin.

Dobiva se v raznih knjigarnah.

Ant. Adamič KRANJ

Glavna zaloga: nasproti lekarni.
Podružnica: zraven župne cerkve
priporoča

svojo bogato založeno zalogo
galanterijskega, norimberškega drobnega,
:: modnega blaga, pletenin in šolskih ::
potrebščin. 159 13—6

Na debelo in drobno.

Največja zaloga otroških vozičkov in potovalnih
kovčegov po tovarniški ceni.

Ilustrovani ceniki zastoni.

Postrežba točna! Cene nizke!

Edini zobozdravniški in konc. zobotehniški atelje v KRANJU v isti hiši, kjer je lekarna.

205 52—52

Med. univ. dr. Edvard Globočnik ter
konc. zobotehnik Franc Holzhaacker.

Ordinacije vsak dan, tudi ob nedeljah. Ne zamenjajte zobozdrav-
niškega in konces. zobotehniškega ateljeja z zobarskim ateljejem, ki je v prejšnjih časih ordiniral v
Kranju samo ob nedeljah.

Umetni zobje se izgotove v enem dnevu, popravila v nekoliko
urah, začasna popravila takoj. :: Vse vrste plombe i. t. d.

Največja snažnost! 231—47

Točna postrežba!

Udobno, higijenski urejena

brivnica ::

V. Rozman :: KRANJ

Nahaja se nasproti

:: župne cerkve

v hiši št. 106

Prodaja najboljših sredstev za negovanje las, raznovrstnih
lasnih izdelkov, podložkov ter krepa

Tehnična pisarna in stavbno podjetje

INGENIEUR H. UHLÍŘ

Ljubljana, Resljeva cesta št. 26.

276 52—38

Strokovna izvršitev vseh vrst načrtov in proračunov, strokovni znanstveni izvidi, prevzeta zgradb.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od vsakega in jih obrestuje

po 4 1/2 %

brez odbitka rentnega
davka. Hranilne knjižice
se sprejemajo kot gotov
denar, ne da bi se pre-
trgalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe brez
amortizacije po 5 1/4% ali
z 1% amortizacijo, na me-
nice pa po 6% :: Eskomp-
tirajo se tudi trgovske
menice.

160 52.5

Denarni promet
v letu 1910:

K 8.217.614

Rezervna zaklada
iznaša:

K 111.486.14

Posojilnica sprejme tudi
vsak drug načrt amorti-
zacijskega dolga.

Uradije se v centrali in
v podružnici

vsak dan
od 8.—12. ure dopoldne
in od

2.—6. ure pop. izvemši
nedelje in praznike.

Poštno-branilnični račun
centrale št. 45.867.

Podružnice na Jesenicah
št. 75.299.